

Připomínky České konference rektorů k návrhu věcného záměru zákona o vysokých školách, verzi z 9.9.2011

Oproti předchozím pracovním verzím jde o méně zřetelný text, neboť záměrně obecnější. Některé široce a dlouze diskutované návrhy byly z textu vypuštěny a nahrazeny formulacemi, jejichž pravý obsah se projeví až v paragrafovém znění zákona. Zatímco některá ustanovení jdou do detailů, jiná, ve srovnání neméně důležitá, úplně chybí. Proto budou, po případném schválení věcného záměru vládou, mimořádně důležité jejich interpretace. Mnoho problémů, kvůli nimž se nová norma připravuje, tak zůstává nadále neřešených.

K redukci – terminologicky i právně stále neujednoceného – textu došlo v nejpodstatnější části, v nástinu obsahu zákona, právě kde je hlubší informační hodnota pro posuzování záměru podstatná. Úvodní a závěrečná část, tj. přehled právních předpisů dotčených navrhovaným řešením, zhodnocení stávající právní úpravy, promítnutí navrhovaného řešení do právního řádu a předpokládaných dopadů, jsou sice nezbytnou součástí každého věcného záměru zákona, ale pro pochopení obsahu věcného záměru zákona spíše méně důležité. Z celkových 23 stran věcného záměru zákona tak na vlastní obsah zbývá 12 stránek. Do června 2011 měla tato část, v rozumné míře podrobnosti pro pochopení logiky a souvztažností věcného záměru, stran víc než dvojnásobek.

Na mnoha místech v textu se operuje různými termíny pro typy vysokých škol zjevně v novém pojetí jejich obsahu (*jiné vysoké školy, vysoká škola univerzitního typu, výzkumná univerzita*), ačkoli chybí solidní definice a postup při kategorizaci.

Zavádění jakéhokoli nižšího než bakalářského stupně do systému vysokoškolského vzdělávání je nepřipustné.

Dlouhý magisterský program je plnohodnotný – nikoliv výjimečný – studijní program zahrnující první i druhý stupeň vysokoškolského vzdělání najednou.

Značně komplikovaný návrh úpravy funkčních míst docentů a profesorů prokazuje absenci skutečně relevantních důvodů pro plné nahrazení dnešních habilitačních a jmenovacích řízení pojetím pracovních míst. Chybějící a nejasněná přechodná ustanovení současně podtrhují obavy ze ztížení možností kariérního růstu stávajících mladých akademických pracovníků.

Význam a pravomoci Rady vysoké školy vylučuje originální pravomoc ministra jmenovat třetinu výhradně dle své úvahy. Navrhujeme, aby tuto třetinu kandidátů do Rady vysoké školy jmenoval ministr až po schválení vládou.

Funkce akreditačního orgánu i evaluačních agentur je charakterizována nesrozumitelně včetně financování.

Terminologicky i obsahově je nejasná procedura institucionální akreditace, pojem registrace studijních programů a jejich odmítání. Podobně chybí definice vnitřních i vnějších hodnocení vysoké školy. Pro jakoukoli formu institucionální akreditace i institucionálního hodnocení je nezbytný oprávněný přístup vysokých škol do registru akademických pracovníků.

V přechodných ustanoveních by se jednoletá lhůta měla vztahovat pouze na povinnost vysoké školy předložit nový statut k registraci.

V Jihlavě dne 23. září 2011

Za Českou konferenci rektorů

Doc. Ivo Mathé

místopředseda pro záležitosti legislativní a organizační